

UANMELDT PÆDAGOGISK TILSYN 2023

SPIREN, JUNI 2023

Indholdsfortegnelse

UANMELDT PÆDAGOGISK TILSYN 2023	0
SPIREN, JUNI 2023	0
1 INTRODUKTION	2
2 STRUKTUREL KVALITET	3
2.1 Normering og gruppestørrelse og -organisering.....	3
2.2 Fysiske omgivelser - indendørs og udendørs	3
2.3 Uddannelse, efteruddannelse og personalestabilitet	4
2.4 Den styrkede pædagogiske læreplan	4
2.5 Politisk prioriterede indsatser.....	5
3 PROCESKVALITET	6
3.1 Relationer, Børneperspektivet og Børn i udsatte positioner	6
Lege - og aktivitetsmuligheder	7
3.2 Forældresamarbejde.....	7
4 RESULTATKVALITET	8
4.1 Det pædagogiske arbejde med sprogudvikling og de sproglige læringsmiljøer	8
4.2 Overgange	8
5 SAMMENFATNING	9
5.1 Opsummering af punkter til videreudvikling	9
6 Deltagere ved tilsynet	10

1 INTRODUKTION

Det pædagogiske tilsyn tager udgangspunkt i det pædagogiske grundlag i Den styrkede pædagogiske læreplan. Formålet med det pædagogiske tilsyn er at:

- sikre, at alle dagtilbud lever op til det ansvar, de har ifølge lovgivningen, samt til de kommunale rammer og prioriterede indsatser.
- kvalificere og udvikle den pædagogiske praksis ved at skabe rum for refleksion over kvaliteten af læringsmiljøerne i dagtilbuddene, som har afgørende betydning for børns trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- indsamle viden om den pædagogiske praksis på tværs af dagtilbuddene med henblik på kvalitetsudvikling af hele dagtilbudsområdet.

Tilsynet bygger på data, observationer og dialog omkring tre kvalitetsparametre, der kendetegner kvalitet i dagtilbud – strukturel, proces og resultat kvalitet:

Strukturel kvalitet omhandler de forhold, den pædagogiske praksis arbejder indenfor. Det kunne fx være fysiske rammer, normering og uddannelse af personalet.

Proceskvalitet handler om den pædagogiske kvalitet, herunder interaktioner mellem børn og voksne og børns sociale og emotionelle udvikling gennem leg og aktiviteter.

Resultatkvalitet handler om, hvorvidt børnene bliver skoleparate og udvikler f.eks. sproglige kompetencer af at gå i dagtilbud. Strukturel kvalitet og proceskvalitet er i høj grad en forudsætning for resultatkvalitet, men man kan også til en vis grad arbejde målrettet med resultatkvalitet.

Det pædagogiske tilsyn trækker på forskning i, hvad der kendetegner kvalitet i dagtilbud (EVA, 2018) og KIDS, som er et redskab til vurdering og udvikling af kvalitet i dagtilbud (Ringsmose og Kragh-Müller, 2015)

Tilsynsrapporten fungerer som materiale for tilbagemelding af tilsynsbesøget og det afsluttende dialogmøde mellem dagtilbuddet og tilsynsførende. Rapporten rummer konkrete vurderinger og anbefalinger, for dermed at kunne bidrage til det videre arbejde med udviklingen af pædagogisk kvalitet i det pågældende dagtilbud.

Tilsynet sonderer mellem udviklingsmuligheder, anbefalinger og skærpede forhold. Ved en udviklingsmulighed peger tilsynet på potentiale, som der kan arbejdes videre med, hvis dagtilbuddet har fokus her. Ved en anbefaling råder tilsynet til, at der arbejdes videre med punktet. Der kan også peges på skærpede forhold, hvis der ikke leves op til lovgivning eller politisk beslutning. I sidste tilfælde vil der ikke være tale om anbefalinger, men udviklingskrav.

I Solrød Kommune ligger tilsynsopgaven i Sekretariat for Læring & Udvikling. Krav til det pædagogiske tilsyn med dagtilbud er fastsat i dagtilbudslovens § 5.

2 STRUKTUREL KVALITET

Strukturel kvalitet kan forstås som de rammer og forhold, som den pædagogiske praksis arbejder inden for og er påvirket af økonomi, organisering, ledelse mm. i dagtilbuddet.

2.1 Normering og gruppestørrelse og -organisering

Normering og gruppestørrelse behandles ofte sammen i forskningen i dagtilbud på området. Med normering menes her forholdet mellem antal voksne og børn.

Gruppestørrelse er organiseringen af børnene inden for en given normering og kan både omhandle fx antal børn på en stue, antal børn i en specifik aldersgruppe eller gruppesammensætningen i forbindelse med aktiviteter.

I henhold til bekendtgørelsen om minimumsnormeringer opgøres normeringen i daginstitutioner som forholdet mellem antallet af indskrevne børn og antallet af pædagogisk personale. Normeringen opgøres som et årligt gennemsnit på kommuneniveau¹.

Overordnet vurdering af normering, gruppestørrelse og -organisering i Spiren

I Solrød Kommune er den gennemsnitlige normering 2,9 børn til 1 voksen i vuggestuen.

Under tilsynsbesøget blev der observeret under 12 børn per gruppe og en fin balance i det pædagogiske personales fordeling i forhold til gruppestørrelse og antal børn.

2.2 Fysiske omgivelser - indendørs og udendørs

Dagtilbuddets fysiske rammer defineres af dets inde- og udemiljø, dvs. bygninger, indretning af indendørs og udendørs rum, interiør samt genstande, legetøj og legeredskaber. Dagtilbuddets fysiske rammer tænkes ofte, som en given og statisk størrelse, men megen forskning peger på de fysiske rammer som en dynamisk størrelse, dvs. rammer, der ændrer sig eller skifter mellem at fungere som ramme for forskellige aktiviteter. Flere studier belyser, hvorledes de fysiske rammer bliver en betydningsfuld strukturel faktor for kvalitet i dagtilbud, og hvordan tilrettelæggelsen af disse kan anvendes aktivt til at strukturere praksis og børns aktiviteter.

Med afsæt i ovenstående viden har tilsynet fokus på, hvordan institutionen er indrettet og de muligheder, indretningen giver for børnenes trivsel, udvikling, leg og læring.

Overordnet vurdering af fysiske rammer i Spiren

Indendørs: Der er steder hvor man kan være aktiv og hvor man kan finde ro. Der er aldersrelevante materialer og legetøj i børnehøjde og tilgængeligt for børnene, mens andet er sat i kasser i voksenhøjde (med symboler på). Stuerne er velholdte, legetøjet fremstår intakt og børnenes produkter er hængt op som dekoration.

¹ Når normeringen i vuggestue er under eller lig 3 børn pr. pædagogisk personale og normeringen i børnehave er under eller lig 6 børn pr. pædagogisk personale i gennemsnit overholder kommunen lovkravet (lovkravet er først gældende fra den 1. januar 2024). Er normeringen højere end henholdsvis 3 og 6 børn pr. pædagogisk personale, er der for mange børn pr. pædagogisk personale i kommunen i forhold til lovkravet om minimumsnormeringer i 2024.

Pædagogisk personale i normeringsopgørelsen omfatter følgende: Pædagoger, Pædagogiske assistenter, Pædagogmedhjælpere, Pædagogiske ledere, Pædagogstuderende, Pædagogiske assistentelever. Under betegnelsen pædagogisk personale indgår også: Vikarer for pædagogisk personale, samt Pædagogisk personale, som varetager forskellige støttefunktioner i relation til børnene i daginstitutioner. Herved forstås fx støttepædagoger, ressourcepædagoger og lignende. Opgørelsen omfatter altså personale, som helt eller delvist har pædagogiske opgaver i relation til børnene.

Der er observeret variation i stuerne indretning og tematiserede legeområder.

Anbefaling, indendørs: Det anbefales, at der indrettes tydeligere tematiserede legeområder i børnehøjde på alle stuer, så det bliver tydeligt for børnene, hvad de kan og må hvor, samt at brugen af visuel støtte i form af billeder, tegn mv. øges, for at understøtte barnets handlemuligheder i den frie leg på stuen. Man kan med fordel lade sig inspirere af Nebulas modul 1, nr. 4 og 5 der omhandler indretning af de fysiske sprogmiljøer.

Udendørs: Vuggestuens legeplads er indbydende og giver gode muligheder for fysisk udfoldelse og leg. Legeområderne er aldersrelevante. Legepladsen består bl.a. af sansegynge, sandkasse, klatrestativ/motorikbane, rutsjebaner, legehuse, trampolin og grønne områder med bakker og træer.

Udviklingsmulighed: Man kan med fordel have tematiseret legetøjskurve fra skuret, som man kan bringe med ud på de forskellige legeområder. Ligeledes kan det overvejes at lave et område med bogkasse og kridt/tegning udenfor, for at øge variationen af legemuligheder udenfor.

2.3 Uddannelse, efteruddannelse og personalestabilitet

Pædagogiske kompetencer er vigtige for kvaliteten i dagtilbuddene. Forskning viser, at kvaliteten af dagtilbud har stor betydning for børns udvikling (EVA, 2017). Uddannet pædagogisk personale er en vigtig kvalitetsfaktor, idet uddannelsesniveaue har positiv betydning for bl.a. kvaliteten af de samspil og relationer, som børnene får mulighed for at indgå i, og for børnenes kognitive og sociale udvikling.

Overordnet vurdering af uddannelse, efteruddannelse og personalestabilitet

Solrød Kommune har en målsætning om, at 60% af personalet i daginstitutionerne er pædagogisk uddannet. Andelen af pædagoguddannede i Spiren er pr. juli 2022 57,14 %.

Spiren er en uddannelsesinstitution med pædagog- og PAU-studerende. Ledelsen bemærker, at der er et godt samarbejde med de studerende og at personalegruppen er gode til at agere rollemodeller overfor de studerende.

Ledelsen bemærker, at der løbende sikres efteruddannelse af personalet samt deltagelse ved pædagogisk forum og lignende konferencer, for at sikre, at institutionen lader sig inspirere af relevant viden på området. Ved personalemøderne er der bl.a. fokus på pædagogisk udvikling gennem oplæg og reflekterende grupper.

Pt. undergår alle personaler i spiren uddannelsesforløb i børns sprogtiltag og tidlig literacy-udvikling. Derudover har spiren en medarbejder, der agerer fagligt fyrtårn som starter på et diplom modul i den styrkede læreplan i efteråret 2023.

Ledelsen bemærker, at der er en fast procedure for håndtering af sygefravær.

2.4 Den styrkede pædagogiske læreplan

Den styrkede læreplan er et fælles pædagogisk værdigrundlag for alle dagtilbud med dertilhørende læreplanstemaer. Det er lovbestemt at alle dagtilbud skal have en læreplan og at den skal evalueres hvert andet år.

Spiren har en gældende læreplan samt evaluering af læreplanen som fremgår af deres hjemmeside. Ledelsen bemærker, at de aktivt gør brug af refleksionsredskaber til evaluering og fordybelse i læreplanen ved skema til handling-redskabet. Tilsynsførende observerer en overensstemmelse mellem observationer fra praksis og de pædagogiske overvejelser og intentioner, som er beskrevet i læreplanen.

2.5 Politisk prioriterede indsatser

I dialogmødet har tilsynsførende og ledelsen en drøftelse af dagtilbuddets arbejde med politisk prioriterede indsatser.

Ledelsen bemærker, at dannelsesstrategiens mål ligger i det pædagogiske læreplansarbejde og udfoldes via pædagogiske aktiviteter i praksis.

Medieguiden er blevet en integreret del af huset og man arbejder kontinuerligt med teknologiforståelse, eksempelvis gennem fokuseret sprogindsats, turtagning, dyreløbe mv.

Den fælles kommunale sprogindsats – se beskrivelse under efteruddannelse. Foruden uddannelsesforløbet bemærker ledelsen, at Spiren anvender sprogtrappen som udviklingsredskab samt 2 års sprogvurdering.

3 PROCESKVALITET

Proceskvalitet er udtryk for den kvalitet, der findes i det pædagogiske arbejde, og som opstår bl.a. i relationer mellem børn og voksne og gennem læringsmiljøets stimulering af børns sprog og generelle kompetenceudvikling. Proceskvalitet omfatter også kvaliteten af de pædagogiske kompetencer, herunder interaktion med børn i forbindelse med leg og læring.

Som redskab til at vurdere proceskvaliteten benyttes KIDS, som er et redskab til at vurdere den pædagogiske kvalitet i børnenes lærings- og udviklingsmuligheder i det pædagogiske miljø i dagtilbuddet. KIDS tager udgangspunkt i forskning om pædagogisk kvalitet og udviklingspsykologisk viden om, hvordan børn lærer og udvikler sig.

3.1 Relationer, Børneperspektivet og Børn i udsatte positioner

Relationer mellem barnet og de omgivende voksne samt relationen børn imellem har grundlæggende betydning for barnets udvikling. Det fremgår af forskning og af udviklingspsykologisk viden, at en udviklingsfremmende relation mellem det pædagogiske personale og børnene, en god relation mellem det pædagogiske personale og forældrene og endelig gode relationer børnene imellem er væsentlige indikatorer på god pædagogisk kvalitet.

I Danmark har vi en lovgivning, der slår fast, at børns oplevelser skal inddrages i arbejdet med at skabe et godt pædagogisk læringsmiljø. Ifølge forskning konkluderes det at kvaliteten i dagtilbuddet hænger tæt sammen med de voksnes evne til at inddrage børnene og deres perspektiver i hverdagen.

Overordnet vurdering af det pædagogiske arbejde med relationer, børneperspektivet og børn i udsatte positioner i Spiren

Personalet er lydhøre og imødekommende over for børnene og samværet bærer præg af en interesse for børnene. Det er tydeligt, at personalet kender hvert enkelt barn som en lille person og har et godt kendskab til alle børnene. Personalet har en opmærksomhed på, og kontakt til, alle børn og personalets kommunikation og engagement er rettet mod børnene. Personalet kommunikerer med børnene i overensstemmelse med deres alder og udviklingsmæssige forudsætninger i en troværdig og venlig tone.

Det er observeret, at personalet er gode til at afvente barnets svar og har en ro i kontakten med barnet. I samspillet ved modtagelse og afsked retter personalet opmærksomheden på børnene og støtter børnene i at sige godmorgen/farvel og sikrer en god overgang fra afsked med forældre til leg og aktivitet på stuen.

Der er observeret variation i personalets sensitivitet over for barnets spor og tilgang i rutinesituationer og frie leg.

Udviklingsmulighed: Man kan med fordel øge opmærksomheden på børnenes indbyrdes samspil og relationer gennem øget brug af guidning, der understøtter børnenes mulighed for at knytte sig til hinanden og danne venskaber. Her tænkes særligt på de stille børn og børn i yderkanten af lege samt rutinesituationer som måltider og overgange.

Anbefaling: Der er observeret variation i personalets tilgang og sensitivitet i samspillet med det enkelte barn, særligt barnets nonverbale udtryk kan man med fordel være opmærksom på i den fri leg og rutinesituationer, for at øge opmærksomheden over for barnets spor.

Lege - og aktivitetsmuligheder

For at kunne udvikle sig har børn brug for, at lege med andre børn og blive mødt af nærværende voksne. Der skal være tilbud om aktiviteter og gode lege- og læringsmuligheder i institutionerne. Noget at være sammen om i et fælles tredje. Børn lærer og udvikler sig gennem leg med hinanden og gennem aktiviteter, der tager udgangspunkt i barnets interesser, alder og udvikling sammen med andre børn og med voksne. Hvordan voksne kommunikerer og interagerer med børn i samspil fra den helt tidlige barndom og med de fysiske læringsmiljøer, er essentielt for børns læring og udvikling.

Overordnet vurdering af lege- og aktivitetsmuligheder i Spiren

Der er adgang til forskellige legeformer i vuggestuen og børnene har mulighed for længerevarende leg i løbet af dagen. Personalet sætter lege i gang og tilbyder børnene at deltage i forskelligartede legeformer i løbet af dagen.

Det er observeret at, personalet tilrettelægger lege og aktiviteter, så der skabes mulighed for at inddrage alle børn i fællesskabet. Der er en god fordeling af børnene og aktiviteterne giver mulighed for en fordybet kontakt med børnene.

Der er observeret variation i personalets tilgang og deltagelse i legen.

Udviklingsmulighed: Man kan med fordel rette opmærksomheden på at være mere rammesættende i den fri leg (guidning og stilladsering), særligt for de børn der befinder sig i periferien af lege eller har behov for støtte til fordybelse i legen og legerelationerne.

3.2 Forældresamarbejde

Et velfungerende forældresamarbejde forudsætter gode relationer mellem forældrene og det pædagogiske personale. Et godt samspil mellem dagligdagen derhjemme og dagligdagen i dagtilbuddet bidrager til at skabe et dagtilbud af højere kvalitet, hvor der er et godt læringsmiljø, og hvor børnene trives og er glade for at være.

Overordnet vurdering af forældresamarbejdet i Spiren

Der er en siddende forældrebestyrelse og ledelsen bemærker, at samarbejdet fungerer godt og at ledelsen værdsætter forældrenes perspektiv.

Ledelsen bemærker, at de har gode erfaringer med forældremøder samt at AULA benyttes som kanal til formidling af pædagogiske aktiviteter og som kommunikationskanal mellem personale og forældre i det daglige, samt ved ferietilmelding mv.

4 RESULTATKVALITET

Resultat kvalitet omhandler børnenes udbytte ved at gå i dagtilbud, både her og nu og på længere sigt. Det gælder børns trivsel, læring og udvikling – kognitivt, socialt og motorisk.

3.3 Det pædagogiske arbejde med sprogudvikling og de sproglige læringsmiljøer

Børn udvikler deres kommunikation og sprog i nære relationer med deres forældre, i fællesskaber med andre børn og i samspil med det pædagogiske personale. Børns kommunikation og sprog har afgørende betydning for en række forhold. Det giver dem mulighed for at udtrykke sig, danne relationer, indgå i fællesskaber og indsamle viden – og på længere sigt har det betydning for, hvordan de klarer sig i skolen og i livet (EVA, 2019).

Overordnet vurdering af det pædagogiske arbejde med sprog og kommunikation i Spiren

De fysiske omgivelser giver gode betingelser for kommunikation indendørs. Personalet har fokus på kommunikationen med børnene i aktiviteterne, og der er et varieret udvalg af sprogstimulerende materialer. Personalets kommunikation med børnene er ligeværdig og børnene mødes i børnehøjde.

Der er observeret sprogstimulerende aktiviteter i løbet af dagen.

Anbefaling: Der er observeret variation i sturnes kommunikation og dialog over flere led samt personalets opfordring til dialog i børnegruppen. Det anbefales, at man øger opmærksomheden på dialog og samtaler, særligt i rutinesituationer som måltider, skiftesituationer og i den frie leg.

Anbefaling: Der er observeret variation i sturnes indretning af læseområde og bøger i børnehøjde. Det anbefales, at der indrettes læsekrog og stilles bøger tilgængeligt for børnene på alle stuer.

Udviklingsmulighed: Det anbefales, at papir og farveblyanter placeres inden for børnenes synsfelt (evt. ved brug af symboler, hvis man ikke ønsker børnene selv skal kunne nå farveblyanterne), så de på eget initiativ har mulighed for at tegne.

3.4 Overgange

Vi ved fra forskning, at overgange kan være en sårbar tid for børn. Tilsynet har fokus på dagtilbuddets overgangsarbejde fra vuggestuestart til børnehave og videre over i skolen. Ligeledes har tilsynsførende fokus på overgangen i afleverings – og hentesituationer ved tilsynsbesøget.

Forskning viser, at de voksnes fokus på det enkelte barns dannelse, færdigheder og behov er afgørende for, at børn oplever gode overgange. Det betyder, at fagprofessionelle skal have fokus på børnenes perspektiver, som kan hjælpe til at understøtte børnenes interesse og motivation for overgange (Den gode overgang, 2020).

Overordnet vurdering af arbejdet med overgange i Spiren

Under tilsynsbesøget blev det observeret, at personalet har en fin opmærksomhed på børnene ved aflevering/afhentning og tilsynsførende fik indtryk af, at forældresamarbejdet i disse situationer bar præg af nærvær og ro, hvor fokus var på barnets overgang.

Leder bemærker, at der er opstartssamtaler når det vurderes gavnligt for samarbejdet med forældrene og ellers pågår forældresamarbejdet under indkøringen. Efter indkøring er der samtaler efter de første 6 mdr. Ved overgang til børnehaven er der brobygningsbesøg med det børnehavestartende barn, for at sikre en god og tryk overgang og overlevering.

5 SAMMENFATNING

3.5 Opsummering af punkter til videreudvikling

Tilsynet sondrer mellem udviklingsmuligheder, anbefalinger og skærpede forhold.

- Ved en udviklingsmulighed peger tilsynet på potentiale, som der kan arbejdes videre med, hvis dagtilbuddet har fokus her.
- Ved en anbefaling råder tilsynet til, at der arbejdes videre med punktet.
- Ved skærpede forhold, vil der være tale om udviklingskrav, som skal udbedres i umiddelbar forlængelse af tilsynsbesøget.

Anbefaling, indendørs: Det anbefales, at der indrettes tydeligere tematiserede legeområder i børnehøjde på alle stuer, så det bliver tydeligt for børnene hvad de kan og må hvor, samt at brugen af visuel støtte i form af billeder, tegn mv. øges, for at understøtte barnets handlemuligheder i den frie leg på stuen. Man kan med fordel lade sig inspirere af Nebulas modul 1, nr. 4 og 5 der omhandler indretning af de fysiske sprogmiljøer.

Udviklingsmulighed: Man kan med fordel have tematiseret legetøjskurve fra skuret, som man kan bringe med ud på de forskellige legeområder. Ligeledes kan det overvejes at lave et område med bogkasse og kridt/tegning udenfor, for at øge variationen af legemuligheder udenfor.

Udviklingsmulighed: Man kan med fordel øge opmærksomheden på børnenes indbyrdes samspil og relationer gennem øget brug af guidning, der understøtter børnenes mulighed for at knytte sig til hinanden og danne venskaber. Her tænkes særligt på de stille børn og børn i yderkanten af lege samt rutinesituationer som måltider og overgange.

Anbefaling: Der er observeret variation i personalets tilgang og sensitivitet i samspillet med det enkelte barn, særligt barnets nonverbale udtryk kan man med fordel være opmærksom på i den frie leg og rutinesituationer, for at øge opmærksomheden over for barnets spor.

Udviklingsmulighed: Man kan med fordel rette opmærksomheden på at være mere rammesættende i den frie leg (guidning og stilladsering), særligt for de børn der befinder sig i periferien af lege eller har behov for støtte til fordybelse i legen og legerelationerne.

Anbefaling: Der er observeret variation i stuenes kommunikation og dialog over flere led samt personalets opfordring til dialog i børnegruppen. Det anbefales, at man øger opmærksomheden på dialog og samtaler, særligt i rutinesituationer som måltider, skiftesituationer og i den frie leg.

Anbefaling: Der er observeret variation i stuenes indretning af læseområde og bøger i børnehøjde. Det anbefales, at der indrettes læsekrog og stilles bøger tilgængeligt for børnene på alle stuer.

Udviklingsmulighed: Det anbefales, at papir og farveblyanter placeres inden for børnenes synsfelt (evt. ved brug af symboler, hvis man ikke ønsker børnene selv skal kunne nå farveblyanterne), så de på eget initiativ har mulighed for at tegne.

4 Deltagere ved tilsynet

Ved det uanmeldte tilsyn i 2023 deltog:

- Tilsynsførende: konsulent i Læring og Udvikling samt ressourcepædagog i Væksthuset
- Dagtilbudsleder og afdelingsleder i Spiren